

Vtom se detektiv odmlčel. Z hlavní brány vězení¹ La Santé vyrazil vůz, zlověstný vůz. Lidé smekali. Napínali zrak... A bulvárem se náhle rozhostilo ticho...

Vůz, tažený cválajícím koněm, minul detektiva s novinářem, zabrzdil na opačné straně gilotiny² přesně proti nim, na samém úpatí lešení...

Pan Deibler hbitě seskočil z kozlíku. Otevřel boční stěnu uzavřeného vozu, která při sklopení vytvořila schůdky.

Bledý a rozrušený kaplan couval pozpátku, aby před odsouzeným, kterého pacholci vyváděli z vozu, zakryl pohled na lešení.

Třesoucí se Fandor tlumeně zvolal:

„Bože můj... Bože můj!“

Ale stalo se to tak rychle...

Pacholci uchopili odsouzeného a položili ho na desku.

Juve pozoroval nešťastníka:

„Ten člověk má odvalu! Ani nezbledl! Obyčejně jsou odsouzení úplně zsinali...“

Jedním hmatem přivázali katovi pomocníci muže k desce... pak ji sklopili... Kat Deibler uchopil oběma rukama za uši odsouzencovu hlavu a vtáhl ji silou do otvoru...

Klapla spoušť.

Bleskla padající sekera...

Vytryskl proud krve...

Tisíce prsou vydaly dušený zvuk.

Hlava odsouzeného se skutálela do koše s drtinami.

Vtom Juve prudce odsunul Fandora a skočil k lešení... prorazil mezi pacholky,

*zabořil se rukama do drtin zbrocených krví, popadl za vlasy odříznutou hlavu...
a vteřinu se na ni zahleděl...*

Pacholci poděšení neslychaným činem se vrhli na detektiva...

Kat ho odstrčil:

„Vy jste se zbláznil!“

„Běžte pryč!“

Fandor viděl, že Juve vrávorá, jako by měl hned omdlít...

Přiběhl k němu:

„Proboha...“ vykřikl s úzkostí v hlase.

Juve promluvil, přerývanými slovy, těžce dýchaje:

„Ten, kdo právě zemřel, nebyl Gurn... Obličej odsouzence nezbledl, protože byl nalíčený... nalíčený!... Jako u herce! Ach proklatě!... Fantomas unikl! Fantomas je na svobodě! Dal místo sebe popravit nevinného! Říkám ti, že Fantomas je živ!“

(Fantomas)

Jednoho slunečného rána na počátku minulého století, podle všeho v úterý, se na pultech pařížských³ knihkupectví objevuje bez jakéhokoli předchozího varování kniha, která je, jak se záhy ukáže, vázána ve zkamenělé krvi. Kniha se jmenuje **f** a údajně ji napsali jistý Pierre Souvestre a jistý Marcel Allain. Než stačí odpovědné orgány zareagovat, je už pozdě...

Tedy tento **f**: svého času kniha, kterou pod peřinou čítávali snad všichni velcí básníci nové francouzské poezie (Max Jacob:⁴ Řekne-li dnes někdo *Fantomas*, je to jako by mluvil o tehdy nepřetržitých dnech mého mládí...). Ovšem na druhou stranu též kniha, na kterou se jaksí samo sebou zapomnělo, ze které zbyla jen jakási nečitelná viněta, kniha, která se nezdá. Ale především, především, především - kniha, která nám vrátila důvěru v literaturu.

Říká se, že zločince z něj učinila nešťastná láska.

Láska?!... jak by takový cynický zlosyn mohl milovat?

V novinách se pomalu už o ničem jiném nepíše.

Právě - novináři všechno překroutí. Neuplyne den, aby se na všech titulních stranách neobjevilo to cirkusácké jméno.

Závidíte, Nicolasi?

Ale vážení, nesmíte věřit všemu, co se povídá. Všechny ty zločiny přeci nemůže mít na svědomí jediný člověk. Dejte na mne, v tom mají prsty zednáři.⁵

V zešeřelém kuřáckém salóncu seděla skupina mladých mužů, hovořila o muži, jehož neblaze proslulé jméno zneklidňovalo již dlouhou dobu všechny Pařížany. Otevřeným oknem byl cítit letní déšť - společnost popíjela koňak a neustávala v hlučné diskusi.

Jediný, kdo se hovoru neúčastnil, byl mladík melancholického vzhledu, sedící stranou od ostatních, bez zájmu hledící oknem na vyliďněnou ulici. Po chvíli začalo být jeho chování ostatním nápadné a byl vyzván, aby se rovněž vyjádřil k případu *Fantomas*.

Mladík dál nerušeně sledoval ulici, odvětil jen:

Co jsem si sám nevymyslel, mne nezajímá.

Jednou odpoledne, v jisté kavárně, nemáme nic lepšího na práci, než požádat servírku o kus papíru (dostaneme účtenku z papíru překvapivě kvalitního) a po chvíli váhání (které si ta zívá s slečna - zdá se - vykládá tím, že se chystáme psát milostný dopis) napíšeme následující větu:

Literatura je v rukou pánů Pierra Souvestrea a Marcela Allaina docela bezbranná.

Téhož dne večer přemítáme o odvaze, a když si pak náhle uvědomíme, že se neodvratně blíží konec léta, začneme psát tuto knihu.

vysvětlivky

vězení¹

Místo, kde člověk zapomíná na role, které hrál mezi svými přáteli a protivníky, obrací se ke svému tichu a oddaně mu naslouchá, až podplacený bachař přinese chléb skrývající sadu pilníků a kleští

La poignée du criminel littéraire, Martin Jacques Bolet, Gallimard, Paris 1934

gilotiny²

gilotina, vynález filantropického lékaře a osvícenského myslitele I. Guillotina, velmi ostrý pracovní nástroj s jedním ostřím

Encyklopedie vědy a techniky, Albatros, Praha, 1985

pařížských³

„Ach Paříž,“ pronáší povzbuzujícím tónem, „jaké to krásné město. No podívej se, není-li to krása.“

„Na to já kašlu,“ říká Zazi...

Zazi v metru, Raymond Quenau, Trigon, Praha, 1996

- Max Jacob⁴ ...slavný francouzský básník, který byl kdysi také mladý
Littérature de compassion, Eugén Colin-Maillard, Paris 1949
- zednáři⁵ ...spolek zámožných pánů, trávících volný čas mezi jednotlivými chody spikleneckým pomrkáváním
Tichá pošta a evropské dějiny, Edvard Beneš, Oxford University Press 1942
- coroner⁶ v Anglii a USA soudní úředník vyšetřující příčinu náhlé n. záhadné smrti; jeho výrok je podnětem k příp. zahájení řádného policejního vyšetřování
Slovník cizích slov, Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1966
- revoluční⁷ Revoluce je podstatnou, zásadní kvalitativní změnou, vznikem nové kvality. Revolucí se řeší hluboké, základní rozpory. Ve společnosti rozdělené na nepřátelské třídy je revoluce základní změnou společenského řádu na úrovni ekonomických, politických a ideologických vztahů.
Stručný filosofický slovník, Svoboda, Praha 1966
- Maud⁸ anglické jméno, které se patrně vyvinulo (prostřednictvím tvarů Maulde, Mahaldt, starofranc. Mahaut) z německého j. Matylda
Jak se bude jmenovat? Miloslava Knappová, Academia, Praha 1985
- směšný⁷ Smích, křečovitý záchvěv bránice vyvolaný pohledem na mladíka, který se z nepochopitelných pohnutek odmlčel uprostřed řeči a proskočil skleněnou výplní okna ve třetím patře.
Fyziognomie radosti, Vratislav Radnice, vlastním nákladem, Louny 1923